

El que els llaços grocs indiquen és legal i necessari.

written by Redacció Unilateral | 5 de setembre de 2018

El Síndic de Greuges s'ha pronunciat sobre la realitat dels llaços grocs i d'altres expressions reivindicatives, fruit del moment actual de col·lapse democràtic. Són expressions de persones individuals que han exposat la seva opinió respecte de la situació política actual. Sobre l'exhibició de diversos tipus de cartells reivindicatius, fotografies, banderes, llaços i altres tipus d'elements de color groc a les façanes de residències particulars i a les parets, tanques, reixes o al terra d'espais públics com ara voreres, carrers, parcs o platges, pel Síndic són legals i gaudeixen de protecció normativa.

Tot i que l'Administració local pot regular l'ús de l'espai públic i el paisatge urbà, no té atribucions per matissar o limitar l'exercici del dret de llibertat d'expressió ni del dret de reunió i manifestació.

Com a drets fonamentals, aquests drets estan emparats per la reserva de llei orgànica i només es poden limitar en els casos establerts legalment. Qualsevol limitació en l'exercici d'aquests drets s'ha d'interpretar de manera restrictiva a favor de l'exercici del dret.

Pel Síndic, és clar que les administracions locals poden actuar per restablir el paisatge urbà dels espais públics i dels béns de domini públic en general, en el marc de l'aplicació de les seves ordenances de civisme, convivència i protecció del paisatge urbà, però no poden prohibir expressions públiques d'idees personals i col·lectives que es duen a terme en el marc de l'exercici del dret a la llibertat d'expressió i del respecte dels drets de les persones sense alterar l'ordre públic. Tot plegat en la línia del que passa a l'Ajuntament de Girona, on es manté aquesta ambivalència, per a disgust d'alguns i preocupació d'altres.

Quan la normativa reguladora de l'ús de l'espai públic i dels béns de domini públic, de civisme o de convivència limita elements de la llibertat d'expressió, s'ha d'aplicar restrictivament, ponderant l'afectació dels béns jurídics protegits (neteja de l'espai públic i ordenació del paisatge urbà, per exemple) i sempre en favor de l'exercici del dret de llibertat d'expressió.

Amb relació a l'ocupació de l'espai públic (voreres, places, vies, parcs, platges, etc.), correspon regular-la a les administracions locals o a l'Administració autonòmica (per delegació estatal, en el cas del patrimoni públic, marítim i terrestre), amb l'objectiu de vetllar per fer compatible la necessitat (individual o col·lectiva) de fer un ús privatiu de la via pública i l'interès general de poder gaudir lliurement de l'espai públic.

El Síndic també planteja el cas dels funcionaris i d'altre personal al servei de l'Administració i conclou taxativament que té dret a la llibertat d'expressió amb el límit de no

posar en joc la neutralitat i la imparcialitat de l'Administració. No hi ha un dret general d'aquest personal a fer servir les dependències dels edificis públics per expressar les seves idees o ideologies i, per tant, l'Administració en pot regular l'ús, si s'escau, i limitar-lo a certs espais, com ara taulers informatius.

Quan els que exhibeixen o disposen símbols reivindicatius són les mateixes administracions públiques al fer servir les façanes, balconades o altres elements exteriors dels seus edificis s'entén plenament legítim si és com a altaveu per exposar diferents símbols que s'identifiquen amb el suport o el compromís per a la defensa dels drets fonamentals o dels drets de minories vulnerables, i també per difondre missatges amb càrrega ideològica àmpliament acceptats per les majories polítiques, encara que no sempre de forma unànime, sempre que això es dugui a terme en un moment i un context determinats i sempre en el marc de la garantia dels drets de les persones.